

FIȘA DISCIPLINEI

Introducere în istorie veche a românilor
anul universitar 2022-2023

1. Date despre program

1.1	Instituția de învățământ superior	Universitatea din Pitești
1.2	Facultatea	Teologie, Litere, Istorie și Arte
1.3	Departamentul	Limbă și literatură, Istorie și Arte
1.4	Domeniul de studii	Socio-Umane/Istorie
1.5	Ciclul de studii	Licență
1.6	Programul de studiu / calificarea	Zi/Istorie

2. Date despre disciplină

2.1	Denumirea disciplinei					Introducere în istorie veche a românilor					
2.2	Titularul activităților de curs					Conf. univ. dr. Constantin Bărbulescu Conf. univ. dr. Florian Matei-Popescu					
2.3	Titularul activităților de seminar / laborator					Asist. univ. drd. Ovidiu Udrescu					
2.4	Anul de studii	I	2.5	Semestrul	2	2.6	Tipul de evaluare	Examen	2.7	Regimul disciplinei	Obl.

3. Timpul total estimat

3.1	Număr de ore pe săptămână	6	3.2	din care curs	4	3.3	S / L / P	2
3.4	Total ore din planul de învăț.	84	3.5	din care curs	56	3.6	S / L / P	28
Distribuția fondului de timp alocat studiului individual								ore
Studiu după manual, suport de curs, bibliografie și notițe								84
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren								30
Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii, eseuri								38
Tutorat								12
Examinări								8
Alte activități								3
3.7	Total ore studiu individual	175						
3.8	Total ore pe semestru	84						
3.9	Număr de credite	7						

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1	De curriculum	-
4.2	De competențe	-

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1	De desfășurare a cursului	❖ dotare a sălii de curs cu videoproiector, hărți istorice; mijloace media -online
-----	---------------------------	--

5.2	De desfășurare a laboratorului	❖ dotarea cu ediții de izvoare documentare și narative; hărți istorice; dicționare și enciclopedii de specialitate.
-----	--------------------------------	---

6. Competențe specifice vizate

Competențe profesionale	CT.1 Profesionale ❖ Formarea deprinderii de utiliza sursele istorice documentare și narative în analiza evenimentelor, fenomenelor și proceselor istorice specifice; ❖ Formarea și consolidarea spiritului critic și utilizarea acestuia în cadrul activității științifice.
Competențe transversale	• CT2: transversale ❖ Promovarea valorilor istorice, culturale și spirituale care au marcat profund evoluția istorică a spațiului nord-danubian în perioada Preistoriei și Antichității. ❖ Descoperirea și însușirea de metode și tehnici eficiente de învățare și cercetare ❖ Manifestarea de atitudini pozitive și responsabile față de domeniul științific.

7. Obiectivele disciplinei

7.1 Obiectivul general al disciplinei	Familiarizarea studenților cu noțiuni și concepte istorice specifice Preistoriei și Antichității.
7.2 Obiectivele specifice	<u>A. Obiective cognitive</u> ❖ Să identifice limitele cronologice și principalele trăsături specifice istoriei vechi; ❖ Să-și însușească și să utilizeze adecvat noțiuni și concepte istorice; ❖ Să utilizeze edițiile de surse documentare, epigrafice etc; ❖ Să realizeze analize punctuale și studii de caz pe baza materialelor documentare și istoriografice; <u>B. Obiective procedurale</u> ❖ Expunerea, explicația, demonstrația, exercițiul, activitatea independentă, autoevaluarea, interevaluarea; ❖ 2. Brainstormingul, problematizarea, analogia, comparația; ❖ 3. Activitate individuală, frontală, pe grupe. <u>C. Obiective atitudinale</u> ❖ Înțelegerea importanței evenimentelor și fenomenelor ce au marcat evoluția istorică a spațiului nord-danubian în preistorie și atichitate; ❖ Cooperarea în echipe de lucru pentru rezolvarea diferitelor sarcini de învățare; ❖ Utilizarea unor metode specifice de elaborare a unui plan de dezvoltare personală și profesională

8. Conținuturi

8.1. Curs		Nr. ore	Metode de predare	Observații Resurse folosite
1	Izvoare. Limite cronologice și probleme istoriografice ale istoriei vechi în spațialitatea românească actuală	2	prelegerea dezbateri	prezentări în power-point
2	Paleoliticul și Mezoliticul în spațiul nord-dunărean și european	4	problematizarea, analogia și	pentru stimularea

3	Neoneoliticul. Principalele culturi arheologice și conexiunile cu spațiile Orientului și Europei	4	comparația, analiza critică a surselor	exercițiului reflectiv; folosirea hărților istorice; mijloace media – scurte filme cu elemente de reconstituire istorică
4	Epoca Bronzului și începuturile indoeuropenizării. Schimbări de ordin religios. Habitat și mediu	2		
5	Prima și a Doua Epocă a Fierului – metalurgia fierului. Habitat și mediu	2		
6	SPAȚIUL CARPATO-DANUBIANO –PONTIC ÎN PERIOADA SEC. VII – V a. Chr.. 1. Tracii: istorie, religie, limbă. 2. Cimerienii. Sciții. Celții. Ilyirii. Panonii. 3. Dacia: etnografie și geografie. 4. Geto-dacii în izvoare antice timpurii. 5. Religia geto-dacilor. 6. Raporturile geto-dacilor cu lumea persană și greco-macedoneană. Aspecte materiale ale culturii geto-dacice timpurii: 650-450 a. Chr. în Muntenia și Oltenia COLONIILE GRECEȘTI DIN PONT 1. Istoria politică a coloniilor grecești din Pont. 2. Instituții în coloniile grecești. 3. Culte religioase în coloniile grecești. Emisiuni monetare în cetățile pontice	4		
7	GETO-DACII ÎN SEC. III-II a. Chr. 1. Relațiile dinaștilor geți cu orașele grecești din Pontul Stâng. 2. Cultura materială a populațiilor geto-dace în sec. III-II a. Chr.. 3. Celții în spațiul carpato-danubian. Influențe și limite geografice. Bastarnii în Dacia. Influențe și limite geografice.	2		
8	BUREBISTA ȘI EPOCA SA 1. Originile statului lui Burebista. 2. Stat centralizat sau dominația politică și militară. 3. Politica internă a lui Burebista. 4. Politica externă și cuceririle pontice ale lui Burebista. REGALITATEA GETO-DACICĂ PÂNĂ LA DECEBAL 1. Politica romană la Dunărea de Jos. 2. Ovidiu la Tomis. 3. Urmașii lui Burebista și regalitatea geto-dacică. Războaiele dacice ale împăratului Domitian CIVILIZAȚIA GETO-DACICĂ ÎN PERIOADA CLASICĂ SEC. II-I a. Chr.. 1. Arhitectura la geto-daci. 2. Cetățile geto-dacice. 3. Descoperiri funerare. Religie sau magie. 4. Ceramica. 5. Cultura materială: obiecte și podoabe. 6. Scrisul. Relațiile cu lumea greco-romană.	4		
9	RĂZBOAIELE DACO-ROMANE 1. Primul război dintre daci și romani. 2. Cucerirea Daciei. Izvoare antice despre războaiele daco-romane.	4		
10	Începuturile stăpânirii romane la nordul Dunării. 1. Politica romană la Dunărea de Jos în preajma războaielor dacice. 2. Întemeierea provinciei Dacia. Frontierele Provinciei Dacia sub Traian Organizarea administrativă a provinciei Dacia. 1. Organizarea provinciei Dacia de la Traian la Marcus Aurelius.	4		

11	Orașele și așezările rurale în Dacia romană. Viața economică Istoria politică a Daciei romane Populația. Autohtoni și coloniști. Cultura și religia	6		
12	Armata și Sistemul defensiv în Dacia	4	prelegerea dezbaterea problematizarea, analogia și comparația, analiza critică a surselor istorice	Folosirea hărților istorice; lecturi și comentarii pe baza izvoarelor
13	Dobrogea în secolele II-IV	4	Prelegerea, sistematizarea, analiza critică a izvoarelor istorice	Folosirea hărților istorice; lecturi și comentarii pe baza izvoarelor
14	Dacii liberi	2	prelegerea dezbaterea problematizarea	Folosirea hărților istorice; lecturi și comentarii pe baza izvoarelor

Bibliografie:

1. *** *Istoria românilor*, vol. I-II, București, 2001.
2. *** *Izvoare privind istoria României*, vol. I, București, 1964.
3. Marija Gimbutas – *Civilizație și cultură*, București, 1989.
4. Eugen Comșa – *Bibliografia paleoliticului și mezoliticului pe teritoriul României*, București, 1978.
5. *Idem* – *Neoliticul din România*, București, 1982.
6. *Idem* – *Neoliticul pe teritoriul României*, București, 1987.
7. Cârciu Maru Marin – *Mărturii ale artei rupestre preistorice în România*, București, 1987.
8. Victor Kernbach – *Miturile esențiale*, București, 1978.
9. Vladimir Dumitrescu – *Arta neolitică în România*, București, 1968.
10. *Idem* – *Arta preistorică în România*, București, 1974.
11. *Idem* – *Arta Culturii Cucuteni*, București, 1979.
12. *Idem* – *Dacia înainte de Dromichete*, București, 1988.
13. Sebastian Morintz – *Contribuții arheologice la istoria tracilor timpurii. Epoca bronzului în spațiul carpato-balcanic*, București, 1978.
14. Dumitru Berciu – *Cultura Hamangia*, București, 1966.
15. Hadrian Daicoviciu, *Dacia de la Burebista la cucerirea romană*, Cluj, 1972.
16. Publius Ovidius Naso – *Scrisori din exil*, București, 2000.
17. Alexandru Busuioceanu – *Zamolxis*, București, 1985.
18. Nicolae Densușianu – *Dacia preistorică*, București, 2002.
19. Vasile Pârvan – *Getica. O protoistorie a Daciei*, București, 1982
20. *Idem* – *Dacia. Civilizațiile antice din țările carpato-danubiene*, București, 1972.
21. Mioara Turcu – *Geto-dacii din Câmpia Munteniei*, București, 1979.
22. Valeriu Sârbu – *Credințe și practici funerare, religioase și magice în lumea geto-dacilor*, Galați, 1993.*
23. Eugen Cizek (coordonator) – *Romano Dacica II, III. (Izvoare antice ale istoriei României)*, București, 1994/2001.*
24. Ion Horațiu Crișan- *Burebista și epoca sa*, București, 1977.
25. Ion Glodariu, Eugen Jaroslavski – *Civilizația fierului la daci*, Cluj, 1979.
26. Constantin C. Petolescu – *Dacia și Imperiul Roman*, București, 2001.*

27. Radu Vulpe – *Așezări getice din Muntenia*, București, 1966.
28. Dinu Antonescu – *Introducere în arhitectura dacilor*, București, 1984.
29. Andre Leroi Gouhron – *Gestul și cuvântul*, București,
30. Constantin Petolescu, *Auxilia Daciae*, București, 2002
31. PÂRVAN, Vasile,, *Dacia. Civilizațiile antice din țările carpato-danubiene*, București, 1972
32. Idem, *Începuturile vieții romane la gurile Dunării*, București, 2000
33. BARNEA, Alexandru, *La Dobroudja romaine*, București, 1991
34. BENE, Doinea, *Din istoria militară a Moesiei Superior și a Daciei, legiunea a VII-a Claudia și legiunea a III-a Flavia*, Cluj, 1983
35. *** *Fontes Historiae Daco-Romanae*, vol. I-II, 1964
36. Dumitru Tudor, *Enciclopedia civilizației romane*, București, 1982
37. Idem, *Oltenia romană*, București, 1978
38. Idem, *Arheologia romană*, București, 1976
39. Idem, *Orașe, târguri și sate din Dacia romană*, București, 1968
40. Vasile Christescu, *Viața economică a Daciei romane*, București, 2004
41. *Enciclopedia Arheologiei și istoriei vechi a României*, vol. 1-3
42. Mihai Gramatopol, *Arta romană în România*, București, 2000
43. Bărbulescu, *Civilizația romană în Dacia*, Cluj, 1997
44. Adriana Rusu-Pescaru, Dorin Alicu, *Temple romane în Dacia*, Deva, 2000
45. Dumitru Protase, *Autohtonii în Dacia*, vol. 1-2, Cluj, 1980/ 2000
46. PROTASE, Dumitru, *La continuité daco-romaine*, Cluj, 2001
47. V. Christescu, *Istoria militară a Daciei romane*, București, 1937
48. Gh. Bichir, *Cultura carpică*, București, 1973
49. Idem, *Geto-dacii din Muntenia în epoca romană*, București, 1984.
50. I. Ioniță, *Din istoria și civilizația dacilor liberi. Dacii din spațiul est-carpatic în secolele II-IV*, Iași, 1982,
51. Idem, *Văleni. O necropolă a dacilor liberi*, Iași, 1988,
52. Sever Dumitrașcu, *Dacia Apuseană*, Oradea, 1993
53. M. Ignat, *Dacii liberi din Moldova. Contribuții arheologice, necropolele de la Podeni și Zvorăștea*, Iași, 1999.
54. B. Mitrea, C-tin Preda, *Necropolele din secolul al IV-lea în Muntenia*, București, 1966.
55. Mihai Macrea, *Viața în Dacia romană*, București, 1969
56. I.I. Russu, *Inscripțiile Daciei Romane*, I-III/6, 1975-2000
57. M. Bărbulescu, *Din istoria militară a Daciei romane. Legiunea V Macedonica și castrul de la Potaissa*, Cluj, 1987
58. Doina Benea, *Din istoria militară a Moesiei Superior și a Daciei romane. Legiunea a VII-a Claudia și legiunea a III-a Flavia*, Cluj, 1983
59. V. Moga, *Din istoria militară a Daciei romane. Legiunea XIII Gemina*, Cluj, 1985
60. Vlădescu C.M., *Armata romană în Dacia Inferior*, București, 1983
61. Idem, *Fortificațiile romane din Dacia Inferior*, Craiova, 1986
62. LAROUSSE. *Dicționar de civilizație romană*, București, 2000
63. Manfred Clauss, *Împărați romani*, București, 2001
64. Adrian Husar, *Gesta Deorum Per Romanos*, Cluj, 1999
65. Dumitru Tudor, *Figuri de împărați romani*, vol. 1-2, București, 1974
66. LAROUSSE. *Istoria Universală*, vol. I, București, 2005, p. 301-753
67. M. Cary, H. H: Scullard, *Istoria Romei. Până la domnia lui Constantin.*, București, 2008
68. Ronald Syme, *Revoluția romană*, București, 2010
69. Edward Champlin, *Nero*, București, 2006
70. Anthony A. Barrett, *Caligula*, București, 2008
71. Julian Benett, *Traian*, București, 2006
72. Anthony R. Birley, *Hadrian*, București, 2007
73. Charles Matson Odahl, *Constantin și imperiul creștin*, București, 2006

8.2. Aplicații: Seminar / Laborator / Teme de casă	Nr. ore	Metode de predare	Observații Resurse
--	------------	----------------------	-----------------------

				folosite
1	Timp și spațiu în Paleolitic și Mezolitic. Cronologie și izvoare. Habitat și mediu	1	problematizarea sistemizarea dezbaterea	
2	Culturi ale neoliticului pe teritoriul României -	1		
3	Culturi ale Epocii bronzului. Indoeuropenizarea	1		
4	Metalurgia fierului. Hallstatt și La Tene –	1		
5	Necropolele tumulare de tip Ferigile. Credințe și practici religioase în epocile bronzului și fierului	1		
6	Tracii: origini, așezare, religie și limbă.	2		
7	Campania lui Darius contra sciților. Raporturile lui Filip al II-lea și Alexandru Macedon cu geții. Dromichaites și Lysimach. Celții în spațiul carpato-dunărean: influențe și limite geografice. Bastarnii.	1	problematizarea sistemizarea dezbaterea	
8	Politica romană la Dunărea de Jos (I). De la implicarea Romei în Balcani și până la exilarea lui Ovidiu la Tomis. Religia și ritul funerar în perioada secolelor II a. Chr. – I p. Chr..	2	problematizarea sistemizarea dezbaterea	
9	Organizarea administrativă a Daciei	6	problematizarea sistemizarea dezbaterea	
10	Orașele și așezările rurale din provincia Dacia	2	problematizarea sistemizarea dezbaterea	
11	Istoria politică a Daciei	2	problematizarea sistemizarea dezbaterea	
12	Sistemul defensiv: Limesul Alutan și Transalutan. Căstrele.	4	problematizarea sistemizarea dezbaterea	
13	Stăpânirea romano-bizantină sub Constantin cel Mare	2	problematizarea sistemizarea dezbaterea	
14	Coloniile grecești din Pont în sec. II-III	2	problematizarea sistemizarea dezbaterea	
Bibliografie:				

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori din domeniul aferent programului

❖	corectitudinea și acuratețea folosirii conceptelor și teoriilor pedagogice însușite la nivelul disciplinei – vor satisface așteptările reprezentanților comunității;
❖	competențele procedurale și atitudinale ce vor fi achiziționate la nivelul disciplinei – vor satisface așteptările reprezentanților asociațiilor profesionale și angajatorilor din domeniul învățământului gimnazial și liceal.

10. Evaluare:

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	Calitatea și coerența tratării celor 2 subiecte abordabile în sistem sistem explicativ-argumentativ	Evaluare finală (examen oral)	50%

10.5 Seminar / Laborator / Tema de casă	Analiza produselor, a intervențiilor studentului în activitățile de seminar și a evaluărilor periodice. Realizarea unui referat științific/proiect, pentru elaborarea căruia se vor folosi cel puțin 5 surse bibliografice:	Activitate la seminar Referat Evaluare parțială (orală)	10% 10% 30%
10.6 Standard minim de performanță	Cunoștințe care dovedesc parcurgerea materiei, dar fără a demonstra abilități, priceperi sau deprinderi de lucru individual.		
10.7 Standard maxim de performanță	Însușirea cunoștințelor care dovedesc parcurgerea materiei; Formarea abilităților, priceperilor și deprinderilor de a obține informația, a o prelucra, de a ajunge la o perspectivă personală asupra problematicei; Capacitatea de a argumenta și de a elabora un material cu caracter științific.		

Data completării 27 septembrie 2022	Titular de curs:	Titular de seminar:	Data aprobării în Consiliul departamentului, ... septembrie 2022	Director de departament, (prestator)	Director de departament, (beneficiar)
---	---------------------	------------------------	---	--	---